

tä ka muhseejem bij japaalek ſawās apalſchjemes alās un teem tika laupita katra eespehja eenaidneeku atſift. Muhſu trihs preußbrutumi bes papildu ſpehkeem ari newareja isdotees, jo bij til weena ſatiksmes welwe. Tadehk foris palika Japānu rokās. Muhſu ſauđejumi ir prahwi, ſewiſchki daudſ krita oſizeeru. Forta garniſonu isdewās iſwest zaur logu. Pebz ſchi forta eenemſhanas Japāni ir fungi par wiſu zeetolſchna ſeemeletrihta frontu. Mehs tikai daschhas deenās wehl tureſi- mees. Mums gandrihs nemas wairs naw ſchaujamā materiala. Esgahdaſhu parto, ka nenoteek wiſpahrige apkous ſhana un waras darbi. Skorbutis nolaupa ſipri daudſ no garniſona. Man tagad ir 10,000 wiheru ar eerotscheem un tee paſchi wehl wiſi naw weſeli. Generali Fols un Niltins ir iħſti waroni un paſihgi."

Port-Arturas kriščanu ofizieli no Kreewu puſes apstiprīna ſekoscha Kreewu konſula Diedemana (Tſchifū) telegrama Wina Majestatei Keiſaram no 20. dez. ſch. g.: „Torpedu laiwas „Wlaſtijj“, „Serdjitij“ un „Skorij“ atbraukuſchas ar finu, ta ſchodeen janoteek Port-Arturas atdoſchanai. Par notikumeem un apſtahlleem Port-Arturā iħi pirms zeetolſchna kriščanas „Kreewu tel. agent.“ neſ wehl ſchahdas finas: No Tſchifū (21. dez.): Nalik no ſwehideenā n̄ virindeenu (no 19. uſ 20. dez.) Port-Arturā ſahfa uſspridſinat weenu fortu pehz oħra. Wakar Kreemu fara-fugu ſaſpridſinachana tila turpinata. Brunnu-fugi „Sewastopol“ iſbrauza juhrā un pehz tam ſaſpridſinajja. Oħra ſapridſinatee fugi wehl deg. Sino, ta Stefels uſſħoħjis farunas deħl zeetolſchna padofchanas, tamdeħl ta starp zeetolſchna laudim ploſas tihfus un florbuſiſ, las zehlees augħlu uu gaħas baribas truħluma deħl“. No Japanu puſes ofizieli vor zeetolſchna padofchanos Japanu fuhtneeziba Londona iſſino ſchahdas telegrams: no 20. dez.: „Generalis Nogi fino, generala Stefela preeħxlikumi peenemti. Par to, lad janoteek zeetolſchna kapitulazijai un kahdā fahrtibā, teek no aħneju pretineku pilnwar-neeħħeem paſħlaik westas farunas“. Deenu weħħak: „Farunas par Port-Arturas padofchanas noſazju-meem ſchodeen pulksten 4 tifa beigtas. Noſazju-mi tila peenemti“. Par paſħeeem ſħeem padofchanas noſazju-meem liħds ſħai deenai (23. dez.) telegrams fneġuſħas ſchahdas finas:

1) Wiseem zeetokschna aistahwjeem, las sprehjigi nest
eerotschus, teek dotas teesibas, ar eerotscheem rokà brihwi
atstaht zeetokshni, dodot goda wahrdzu, la tee tahlik wairs
nepeedalifees schajà karà.

2) Wisi eewainotee, slimee un iswehkojuschees teek ar
winu eerotscheem atlaisti atp ałak us skreewiju.

3) Generalis Stefels atstahj Japanem gahdibū par
wijsam privatpersonām, seewescheem, behrueem un ahr-
kennegeem.

Par zeetokschna pehdejām išmīuma deenām „Kreewu tel. agent.” pehz Reutera sino: „Kapteins Karzows no Port-Arturas agenturas preefschstahwim sino: „Zeeetoksnis krita aif spehku iſſiftshanas. Garnisona palikuſē daka pehdejās preežās deenās un naktis apbrihnojamī turejās. Wakor (19. dez.) wiſs, kas zilweku spehktōs spehjams, bij ſafneegts. Apakſchsemes welwēs wiſzaur redjeja melnas fejas — aif b a da, pahrpuhleſhanas un pahrmehrigas nowahrgchanas. Laudis wairs neatbildeja uſ jau taju meem, no miru azim wareja redset, ka tee nesaprot wairs, ko teem jautā. Uſturas truhkums bij wiſpahrigs. Pehdejōs mehneshōs wairak for- tōs truhka granatu. Tapehz newareja atbildet uſ pretineeka ſchahweeneem. Uſbrukumus bij eefpehjams atſiſt tikai wehl ar bajonetēm. Wehl wakar, neskatootees uſ ſaweem e mojnojumeem un zeefchanām, generalis Stefels gribuja zihnu turpinat, bet ziti generali iſſkaidroja: Mehs nespēhjam ilgač zihnitees, muhſu zilwei nespēhj paſtetees, tee aifmeeg un newar uſ lahjām nostahwet; mehs waram paſehlet, bet ſchis

titsees ar Juhju komisareem 20. detembrī ap püsdeenu, Schütschinā. Abeju püschi komisareem wajaga nemit lihdsi pilnvaras, parakslit kapitulozijas konvenciiju, negaidot apstiprinajumu, lai konvencija tuhlik nahktu spēhikā. Komisaru pilnvaradām wajag buht parakslitām no farunu wedeju abeju püschi augstafojām kora preeskñeezibām.”

Pilnwarneeki tad ari pulsten 1 sapulzejuſchées Schuſchind
un tur weenojuſchées par zeetofschna padoschanas noſazijumeem.
Dahſok wehl ſino, fa Japanas kejars, uſ generala Nogi
telegrafejumu, fa generalis Stefels iſſazijis wehleſchanos pados-
tees, iſſazijees, fa generalis Stefels ſawas tehwijas gruhtā
pahrbaudifchanas gadā eegumis flawejamus nopeſnuſ,
un tadehſt Wina Majestate wehlejees, loi ſhim Kreewu
generalim tiftu parahdits pilnigs kareiwiſls
gob.

Nebuhs wehl sevishki jašaka, ka wifu semju awišč-
neeziba filtafōs wahrdōs zildina Port-Arturas aīs-
stahwju duhſchibū. Usswer to, ka Port-Artura kritiſi pehz
tahbas aīstahweschandās, kas winai dod zeenigu meetu zilwezes
waronibas wehſture. Austrijas generalſchtaba preelſchneels faka:
„Es esmu leeliski ſajuhſminats par ſcho generali. Protams,
zihndās ari ziti parahdijuschi leelu duhſchibū, tomehr Stefels
parahdijis til leeliski wadona duhſchibū, kas winam nodibina
peeminu ſara wehſture uſ wiſeem laiteem. Uſſlawejuſi Stefeli
un wiņa duhſchigos lihdsbeedrus, „R. Fr. Preſſe“ ſtarbōs wah-
rōs rund par to, ka Port-Arturas eſkadre neefot iſpildiſuſi ſawu
uſdewumu. Dahlat telegrafē: „Londonē, Berlinē un Pa-
riſē ſtipri mānama wehleſchanās, lai tiltu meers
ſlehgts. Dahlat ir tojās domās, ka otra eſkadre netur-
piņas ſawu zetu pirms trefchās eſkadres eeraſchanās. —
Par Japoni juhſmibu telegraſs ſino no Tokijas: „Pilſehtas
eedſihwotaji leeliski ſajuhſminati par generaļa Nogi ſiu.
Dauschu bari, gaſwiledomi un muſikantu pawaditi, ſarihlo gah-
jeenus pa pilſehtas eelām.“

Peterburgas Kreewu laikraksti koti fakstiniati runā par Port-Arturas krīzhanu. „Nowoje Wremja” safa: „Port-Artura ir kritis, bet Kreewijas gods un eerotschu flawa pastahwēs joprojām agrāk spōschumā.”

"Nowosti" skumfst par isleitām osīšau straumēm un ušmet jautājumu, waj nebūtu labaki bijis goda pilnā fahrtā padotees

jau preefsch taahdeem diwi trim mehneshcheem. Bet awise atsihsit, ka tab taahda jaunajuma usstahdisheschana buhtu bijusi patriotissa kezeriba, eewehrojot to, ka kara un juheleetu autoritates atsinusches par eespehjamu zeeteschna alswabinaeschau, drudschaini sarihlojot otru un trescho eskadri... Tagad, deemschehl gribot negribot japrafa: „Mans Deews, zil dauds leelu upuru, zil dauds welti isleetu asbau!“ „Rusji“ taahda silti rastita rastita aishrahd, ka Kreewijas tautissais gods paschā sirdi trahpits... tomehr schini gruhtid stundā nederot noskumt... Wojagot tikai fanemes un nowehrst Kreewu spehlu skaldeschano... Semei wajagot dot eespehju, apspreest paščai fawu stahwolli un eeguhjt jaunu tizibu us nahkamibu“. Avi'e „Naschi-Dai“ raksta: Japana naw eeguwuši uswaru par mums un muhsu armiju, bet par muhsu wehstur istām lkuhdām un grehkeem. Kas lai noteek tahtat? Waj us to tikai zenstees, Japaneem parahdit, ka muhsu spehli naw wahjinati? — ne, un attal ne! Kad tas reis buhs wajadsigs, tab mehs to peerahdisim. Tagad mums wajaga ta paščha, ka Japaneem — meer, lai fawas bresmigds wahjis bseedinatu. Bet mums, Kreeweem, wajaga wehl paščdarbibas brihwestibas, lai muhsu tautai dotu eespehju, teescham ari fawu balsi pozelt zitu kulturas tautu starpā. Un kad reis leelo kulturas tautu familija — Kreewu, Japanu, Franzuschu, Wahzu un Anglu tautas ne ar bajonetēm, ne ar rohweja garu, ne jesuitisma wahrdeem, bet ar ziwilisacijas un prakta panahkumeem atjaunes kara gahjeenu pret fraudoscho Rihnu — tab atausis zilwezei jauna, gaishaka, preezigaka un kaištaka dīshwe.

„Gods un slawa waronigajeem Port Arturas aistah-wetajeem, bet lai top meers!”

No ahsent.

Keeliski sneedga puteni, kā „Dūna-Beit.“ spezial-telegramma
sino, plosijus chees pehdejās deenās wišā Wibus-Giropa. No
Deenwidus-Wahzijas, Schweizes, Neapeles nahk finas par bree-
kmīgeem putena negaifeem.

No Austro-Ungarijas fino telegrafs, ka par Austrijas ministru presidentu keisars eezeħlis baronu Gaußchu. Ziti ministri wiċċi palek sawoś amatōs. — Ta' tad Körbers tomeħr fħaliħrees. Jaunais ministru presidents ir tagad 54 gadi weġs, b'simis Wihneetis, un 1897. q. jau trihs meħnesħus ispildija gruhha Austrijas ministra presidenta amatu. Winsch atżehla, Wahzee-scheem iſtāpda ms, no Badeni iſlaistos walodu nosazijumus, to-mehr nespejha amata turetees. Wa j tagad fħis par Körberu dauds masak apdawwinatois walits wiħrs speħs turetees, par to

No Anglijas. Domas waldibas aprindās par meera slehgšchanu starp Kreewiju un Japānu. „Kreewu tel. agensura” sino no Londones 3. janw. (21. dez): „Waldiba apron ar domām, ka Japāna ri leelwalsts, pret kuru newar isturetees tā, tā dašhus gadus atpakaļ isturejās Kreewija, Wahzija un Francija. Eiropatkins pazeetibas genijs israhdijs ūheju, 6 mehneschus ilgi west aissargatšanās karu, bet tagad winam stahw preefschā dauds gruhtals usbewums. Kreewijas godu isglahbis Stehels un Eiropatkins tahlojōs klajumōs preefsch tam wairs nela newar darit. Mehls zeram, ka Japāna atweeglos Kreewijai issazit wehleſchanos pehž meera, — wehleſchanos, kahda pehž muhku domām, Kreewijā wiſpahrigi pastahw. Šis meers Kreewijai nebuhs par labu materialā finā, bet hei ūchauhām tahds, kas nedara launu.”

No Francijas. Starptautiskā ismeklēšanas komisija par notikumu Seemelu juhē Austrrijas admirals Spauns apsolījās buht par pēcto lozelli. Komisija uzsākta savas sēdes 27. dec. (9. janv.). Atlikusīsajumu summu, to kreewijai pēnahēchotēs iemaksat Angļu svejneleem, veiertē vis 1,200,000 rublu — Galīgs spreedums notikējot februara sahūmā.

— Madagaskaras salas austriuma pusē Marijas ostā admirala Roschestvenska eskladre 30. dez. (12. janv.) išmetusi enluri, kā „Kreewu tel. agent.” siao.

No Turzijas. Walsts finantschu gruhtibas. Turzijas tā jau wahjais finantschu stahwoklis top ik mehneshā jo wahjais un walsts tuwojās galigam bankrotam. Birokratija, kas ar semes finanzēm rihkojās, rehdejās eewebuse pilnigi purwā. Gerehdri farauj ūswim leeliskas sumas is tā neleeleem Turzijas eenahkumeem, kuri nesneedsās vahri par 280 milj. franku gadā. Konstantinopoles eerehdri austrēschana ween maksā wairak kā 5 milj. franku mehnēt. Wairak nelā 100 marschalū dabū karris pa 80,000 franku. Stambulas konzelejas pahrpilditas no besdarbieem. Tirdsneegzības pilnigi apstājujschās; saitīmes zeli ir pilnigi neepehjami, technissa isgħiġiħiba atrodās us wijs-malā valahpenea, neluhkojotees us sultana wairalkfahrejdm energijskum paueħlēm, jo Turku birokratija ar faru speku nespehji kahdas labkas reformas iżwest Turzijā.

No eeksfchsemēt.

No Peterburgas. Jauni laikraksti. Gelschleetu ministrijas eerehdnim knasam E. E. Uchtonskim aitauts isdot Peterburgā, bei eepreisshejos zensuras, sem pašča redalzījas ilustrētu veenā awīsi „Raſſwet.”

— Gelschleetu ministris atwehlejis no jauna isdot laikraststu „Sewernij Kraj“.

— No 18. dezembris Peterburgā sākta išnākta jauna leela deenas amīse „Našči dñi” (Mu hñu deen as). Amīses redaktori un lihdīstrahdnečki gandrihs bes išnehmuma tee pašchi, kas jirahdaja pee laikrakstī „Sīn Oteitsches tva”.

— Titularpadomneekam J. J. Ponomarewam atlauts
issot Peterburgā ar eepreelshēju zensuri sem paša redalzijas
deenas awisi „*Vesinīk bīna*“ (Deenas wehstīojs).

— Reformu preefsahdarbi. Kā sinams, Wisaugstāla ufasā no 12. dez. usrahditās reformas dījīhwē eewest usdots ministru

Jau schinis deenās, kā „Rusij” fino, ministru komiteja Iersees pēc programmas išstrādāšanas preeksch nodomato reformu eewešanas. Pirmai sehde notiks jau preeksch svehtseem, otra starp 28.—31. decembri. Līhds janvara beigām taps išstrādātas programmas preeksch wiseem ufasa punkteem, išnemot tos, kurius vajadzīgs išpehīt uš weetas un par kuru tagadejo stahwokli jaewahz statistiskas finas (veem. semneku jautajums). Lai darbi ahtīk un felmīgak eetu uš preekschu, tad preeksch daschu jautajumu vahrspreeshanas, veemehram 6. un 7. punktās par zittizibneekeem un zittautibneekeem un 8. punktā pac presi, ministru komiteja no fawa widus eezels ūwischlas komisijas. Visdrihsak ministru komiteja iſschīrs 4. punktu (par strahdneku apdrošināšanu) un 5. punktu (par pastiprinatas apšārības atzelīšanu). Pirmajā ministru komitejas sehde tils vahrspreests jautajums par pasihstamu wišpahribas darbīneku peedalīšanas komitejas sehdes, ar padoma dēvēja hollē teelīhu.

No Reweles. Nedsirdets qadijum. 16. dezembris apalkspallawneeks barons Kaulbars, kā „Dūna-žīg” fini, usbrujis uz eelas Igaunijas muischneeku preelschneekam, kad tas no sāwa dzīhwokta dewees uz bruneezibas mahju. Barons Kaulbars, pret kuru Igaunijas bruneezibā pātlaban atrodā apfuhsiba, lai tiltu iſſlehgts no turenes muischneebas, peepēži nostahjees muischnei preelschneekam zelā un teizis, lai to tuhlin atlaišhot no muischneeku beedribas. Bet kad tam tika atbildets, ka šai leeta nāhīšot landīgā janvara mehnēti iſſpreeschānā, tad winsch iſſwīka no mantela apslehpīti kantschuku un sita ar to muischneebas preelschneekam. Turedams rakstamu mapi uz augšbu, vēhdejais iſſargajās no ūteneem un gahsa pretim ar nuhju, tā kā ta saluhsa. Pret baronu Kaulbaru, kā muischneebas padome nolehmause, tilshot eesneeqa suhdsiba nor ushrūkumu vi kļoja uzla.

No Tīflīas. „Nr. tel. agent.” vež laikcafs „Rāķīs” ūno par strahdneeku streiku: 13. decembrī no plst. 6 rihtā Valu ruhpneezibas rajonā iżzehlās strahdneeku streiks. Strahdneeki apstāhdeja telegrafa lihniju starp Valachaneem un Valu, aptureja tās darbibu. Rāķījas-Mēlnās juhcas naftas eetālīsēs ari iżzehlās streiks. Te strahdneeki iżlaida futu no twaika mašīnām un aizgohja projam. Neskatoties uz to, ka tuhlin tīla sperti holi, streiks isplatījās tāhlak un tagad pahrnehmis netik ween wišu naftas ruhpneezibas rajonu, bet ari Valu vilsehtu, Laikrafsi neisnahi, leelaka daļa no tipografsiām nestrahdā, tram-

